

fremhæves, at koteansættelsen kun bør være midlertidig, da denne indvindingsmåde er meget følsom over for naturbetingede eller tilladte sænkninger i grundvandstanden, og at det må anses for uheldigt at give indvindingsrettigheder, der giver indvinderen krav på opretholdelsen af et overløb. 1926-lovens § 16 er gentaget i KF § 11, nr. 8, der dog ikke kræver „særdeles påtrængende“, men kun „påtrængende“ tilfælde. Bestemmelsen går videre end landvæsensretslovens § 35, stk. 3, der kun giver mulighed for en sådan igangsætningstilladelse, når der derved kan undgås betydelige ulemper og bekostninger, og når landvæsenskommissionssagen er kommet så langt, at blot erstatningsbedømmelse og udgiftsfordeling står tilbage.

§ 18 svarer i det væsentlige til KF § 11. Man har dog fundet det praktisk at udskille de nærmere regler i § 11, nr. 6, om erstatning for grundvandstandssænkning — bortset fra § 11, nr. 6 c, næstsidste pkt. — i en særlig paragraf, nærværende forslags § 19. Man har endvidere foreslået, at landvæsensretten, hvis der er sluttet forlig om erstatning for ekspropriation eller skade ved grundvandstandssænkning, ikke skal være bundet til et afsige kendelse om sin godkendelse af forliget. Efter vandløbsloven og efter § 17 i lov nr. 186 af 4. juni 1964 om fremgangsmåden ved ekspropriation vedrørende fast ejendom er kendelse ikke nødvendig i sådanne tilfælde.

I § 18, stk. 1, nr. 1, har man fremhævet, at landvæsensretterne kan stille særlige vilkår for tilladelserne. I praksis har der bl. a. været spørgsmål om tidsbegrænsning af tilladelser. Efter den tyske vandlov er koncessioner altid tidsbegrænsede og tilladelser altid genkaldelige, jfr. 1961-betænkningens side 82. Ved cirkulære nr. 248 af 10. december 1959 henstillede indenrigsministeriet til landvæsenskommissionerne altid at tidsbegrænse tilladelser til landbrugsvanding og dambrug; dette har siden været fast praksis og er foreslået lovfæstet i KF § 13, stk. 2, og nærværende forslags § 30, stk. 2. Fælles for disse anlæg er, at det drejer sig om for landet som helhed eller for vedkommende egn store vandmængder og en forholdsvis begrænset investering. I praksis har man tidsbegrænset tilladelserne også i andre tilfælde, hvor lignende hensyn gør sig gældende, f. eks. ved gartnerivanding i visse egne, ved anlæg til skylning af grusgrave og ved meget vandkrævende køleanlæg, se om sidstnævnte Juristens kendelsessamling hæfte XIX (1964), side 34, og hæfte XXIII (1968), side 5. Hensyn, der taler imod som almindelig regel at tidsbegrænse vandindvindingsstilladelser, er anført i 1961-betænkningen side 57.

I § 18, stk. 1, nr. 2, har man udeladt 1926-lovens og KF's regel om, at hvis der inden for et grundvandsområde finde flere indvindingsanlæg tilhørende samme ejer, skal den samlede indvindingsmængde fastsættes under ét. I praksis ansættes indvindingsmængden ofte for hvert anlæg for sig, også hvis anlæggene tilhører samme ejer. Man har derimod opretholdt reglen om, at ejeren i et sådant tilfælde — under iagttagelse af grænserne for indvinding og vandstandssænkning eller timeydelse — frit skal kunne fordele indvindingen på de enkelte anlæg. Denne regel medfører, at ejeren, hvis der bliver tale om nedsættelse af den tilladelige indvinding efter forslaget § 30, stk. 1, selv kan vælge, hvilke anlæg han vil samle den fremtidige, lovlige indvinding om.

I § 18, stk. 1, nr. 3, er anført, at formålet med vandindvindingen særligt skal angives i kendelsen. Angivelsen bør være så rummelig, at der ikke i urimelig grad kan blive tale om bortfald af indvindingsretten som følge af formålsændring, jfr. forslaget § 27.

Om § 18, stk. 1, nr. 4, der svarer til KF § 11, nr. 3, bemærkes, at en vandindvindingsret, der er meddelt af en landvæsenskommission, efter 1926-lovens § 18, stk. 1, fortabes, hvis den ikke udnyttes inden for den fastsatte frist. Det foreslås derfor nu, at en sådan frist skal fastsættes i vandindvindingskendelsen. Da man i forslaget — i overensstemmelse med KF — har valgt denne frist til endvidere at være begyndelsestidspunktet for de yderligere frister i §§ 18, stk. 1, nr. 7, 2. pkt., 19, stk. 3, 29 og 30, og da fristen efter § 18, stk. 1, nr. 4, derfor kan blive forholdsvis kort, har man ikke opretholdt 1926-lovens regel om, at overskridelse af fristen efter § 18 uden videre skal føre til fortabelse af retten; om dette skal ske, må afgøres af landvæsensretten efter den almindelige regel i § 28, stk. 1.

Ekspropriationsbestemmelsen i stk. 1, nr. 5, er til dels blot en henvisning til de mere udførlige ekspropriationsbestemmelser i §§ 14, stk. 2, 15, stk. 2, og 42.

Med hensyn til nr. 6 om erstatningsfastsættelsen ved ekspropriationer har man fundet det rigtigt at bestemme, at landvæsensretterne ved beregning af renter af ekspropriationserstatninger skal anvende § 22 i ekspropriationsloven af 1964. Man har derimod ikke villet binde landvæsenskommissionerne til at anvende erstatningsberegningsreglerne i ekspropriationslovens § 18 og § 23, stk. 1, næstsidste og sidste punktum, og stk. 2, men man går ud fra, at disse regler efter omstændighederne anvendes.